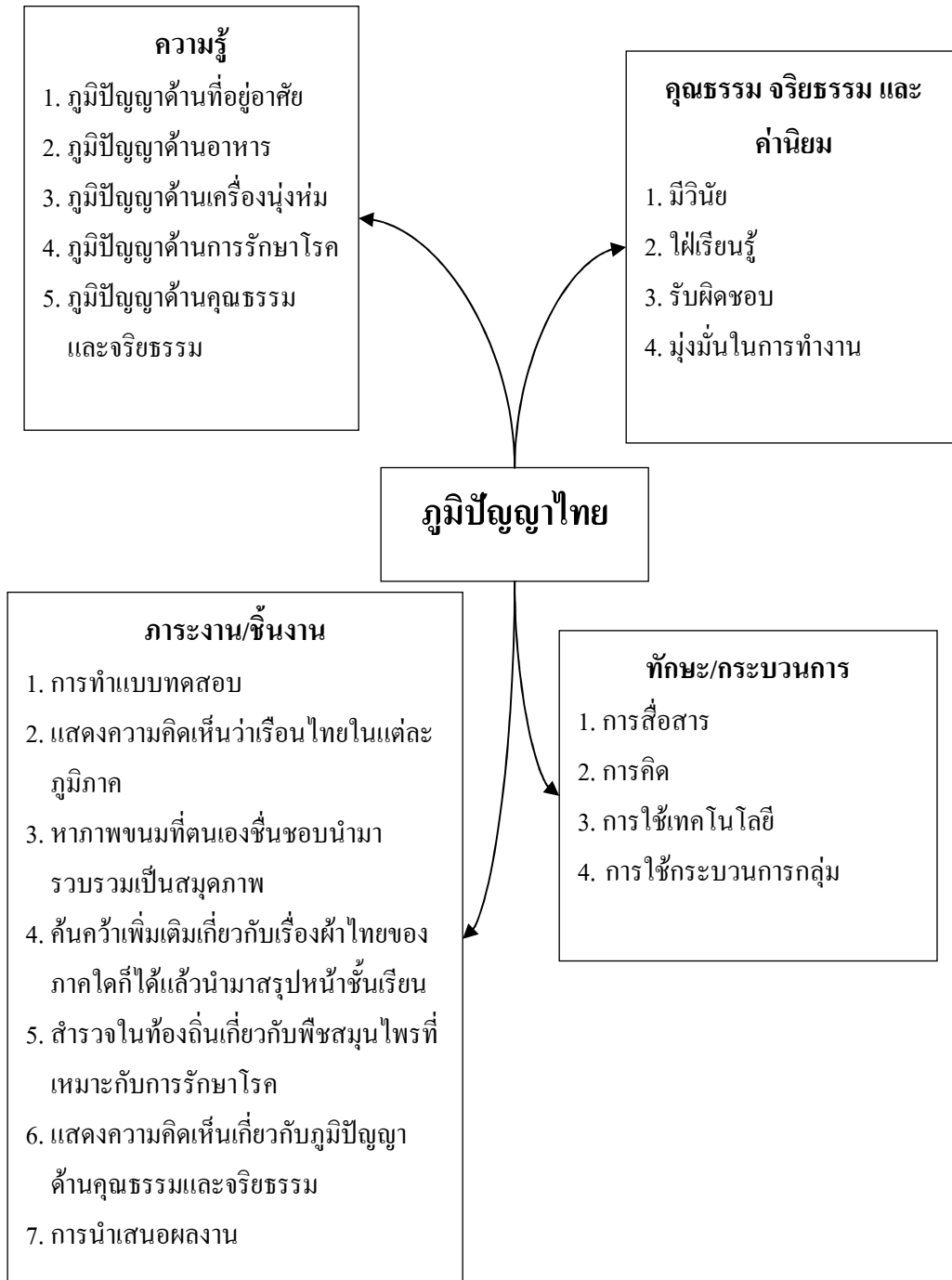

หน่วยการเรียนรู้ที่ 5

ภูมิปัญญาไทย

เวลา 10 ชั่วโมง

ผังมโนทัศน์เป้าหมายการเรียนรู้และขอบข่ายภาระงาน/ชิ้นงาน

ผังการออกแบบการจัดการเรียนรู้

หน่วยการเรียนรู้ที่ 5 ภูมิปัญญาไทย

ขั้นที่ 1 ผลลัพธ์ปลายทางที่ต้องการให้เกิดขึ้นกับนักเรียน	
ตัวชี้วัดขั้นปี • ยกตัวอย่างวัฒนธรรม ประเพณี และภูมิปัญญาไทยที่ภาคภูมิใจและควรอนุรักษ์ไว้ (ส 4.3 ป/ 2/2)	
ความเข้าใจที่คงทนของนักเรียน นักเรียนจะเข้าใจว่า... <ol style="list-style-type: none"> 1. ภูมิปัญญาไทยเกิดจากความรู้และประสบการณ์ของบรรพบุรุษ ที่คิดสร้างสรรค์ขึ้นเพื่อนำมาปรับใช้ในชีวิตประจำวัน ซึ่งภูมิปัญญาจะเป็นสิ่งที่แสดงให้เห็นถึงเอกลักษณ์ของท้องถิ่นนั้น ๆ 2. เข้าใจถึงความแตกต่างของภูมิปัญญาแต่ละท้องถิ่น และรู้สึภาคภูมิใจและหวงแหนในภูมิปัญญาของตน 	คำถามสำคัญที่ทำให้เกิดความเข้าใจที่คงทน <ol style="list-style-type: none"> 1. ภูมิปัญญาไทยมีคุณค่าและมีความสำคัญอย่างไร 2. การศึกษาภูมิปัญญาไทยมีประโยชน์อย่างไร
ความรู้ของนักเรียนที่นำไปสู่ความเข้าใจที่คงทน นักเรียนจะรู้ว่า... <ol style="list-style-type: none"> 1. คำสำคัญ ได้แก่ กาแล ชัดเตะ ไผ่จริง กี่ หูก บรรเทา 2. ภูมิปัญญาไทย คือ ความรู้และประสบการณ์ที่เกิดจากการสังเกต ทดลองทำและนำมาปรับใช้ให้เข้ากับวิถีชีวิตของตนเอง ได้แก่ ภูมิปัญญาด้านอาหาร ที่อยู่อาศัย เครื่องนุ่งห่ม ยารักษาโรค วัฒนธรรมและจริยธรรม 3. ภูมิปัญญาแต่ละท้องถิ่นย่อมมีลักษณะที่ต่างกััน ขึ้นอยู่กับสภาพทางภูมิศาสตร์และการดำรงชีวิต ซึ่งภูมิปัญญาจะเป็นสิ่งที่สะท้อนให้เห็นถึงลักษณะของท้องถิ่นนั้น ๆ 	ทักษะ/ความสามารถของนักเรียนที่นำไปสู่ความเข้าใจที่คงทน นักเรียนจะสามารถ... <ol style="list-style-type: none"> 1. อธิบายและยกตัวอย่างเกี่ยวกับภูมิปัญญาไทย 2. อธิบายความแตกต่างของแต่ละภูมิปัญญา

ขั้นที่ 2 ภาระงานและการประเมินผลการเรียนรู้ซึ่งเป็นหลักฐานที่แสดงว่านักเรียนมีผลการเรียนรู้ตามที่กำหนดไว้อย่างแท้จริง		
1. ภาระงานที่นักเรียนต้องปฏิบัติ 1.1 แสดงความคิดเห็นว่าเรือนไทยในแต่ละภูมิภาค 1.2 หาภาพขนมที่ตนเองชื่นชอบนำมารวบรวมเป็นสมุดภาพ 1.3 ค้นคว้าเพิ่มเติมเกี่ยวกับเรื่องผ้าไทยของภาคใดก็ได้แล้วนำมาสรุปหน้าชั้นเรียน 1.4 สืบหาเงินทองถิ่นเกี่ยวกับพืชสมุนไพรที่เหมาะสมกับการรักษาโรค 1.5 แสดงความคิดเห็นเกี่ยวกับภูมิปัญญาด้านคุณธรรมและจริยธรรม		
2. วิธีการและเครื่องมือประเมินผลการเรียนรู้ 2.1 วิธีการประเมินผลการเรียนรู้ 1) การทดสอบ 2) การประเมินผลงาน/กิจกรรมเป็นรายบุคคลหรือเป็นกลุ่ม 3) การประเมินด้านคุณธรรม จริยธรรม และค่านิยม 4) การประเมินด้านทักษะ/กระบวนการ		2.2 เครื่องมือประเมินผลการเรียนรู้ 1) แบบทดสอบก่อนเรียนและหลังเรียน 2) แบบประเมินผลงาน/กิจกรรมเป็นรายบุคคลหรือเป็นกลุ่ม 3) แบบประเมินด้านคุณธรรม จริยธรรม และค่านิยม 4) แบบประเมินด้านทักษะ/กระบวนการ
3. สิ่งที่มีมุ่งประเมิน 3.1 ความเข้าใจ 6 ด้าน ได้แก่ การอธิบาย ชี้แจง การแปลความและตีความ การประยุกต์ ดัดแปลง และนำไปใช้ การมีมุมมองที่หลากหลาย การให้ความสำคัญและใส่ใจในความรู้สึกของผู้อื่น และการรู้จักตนเอง 3.2 ทักษะ/กระบวนการ เช่น การสื่อสาร การคิด การแก้ปัญหา การใช้เทคโนโลยี กระบวนการกลุ่ม 3.3 คุณธรรม จริยธรรม และค่านิยม เช่น รักษาดี ศาสน์ กษัตริย์ ซื่อสัตย์สุจริต มีวินัย ใฝ่เรียนรู้ อยู่อย่างพอเพียง มุ่งมั่นในการทำงาน รักความเป็นไทย มีจิตสาธารณะ		
ขั้นที่ 3 แผนการจัดการเรียนรู้		
แผนการจัดการเรียนรู้ที่ 12	ภูมิปัญญาด้านที่อยู่อาศัย	เวลา 2 ชั่วโมง
แผนการจัดการเรียนรู้ที่ 13	ภูมิปัญญาด้านอาหาร	เวลา 2 ชั่วโมง
แผนการจัดการเรียนรู้ที่ 14	ภูมิปัญญาด้านเครื่องนุ่งห่ม	เวลา 2 ชั่วโมง
แผนการจัดการเรียนรู้ที่ 15	ภูมิปัญญาด้านการรักษาโรค	เวลา 2 ชั่วโมง
แผนการจัดการเรียนรู้ที่ 16	ภูมิปัญญาด้านคุณธรรมและจริยธรรม	เวลา 2 ชั่วโมง

แผนการจัดการเรียนรู้ที่ 14

ภูมิปัญญาด้านที่อยู่อาศัย

สาระที่ 4 ประวัติศาสตร์

ชั้นประถมศึกษาปีที่ 2

หน่วยการเรียนรู้ที่ 5 ภูมิปัญญาไทย

เวลา 2 ชั่วโมง

1. สาระสำคัญ

ที่อยู่อาศัยเป็นสิ่งสำคัญอย่างหนึ่งในชีวิตของคนเรา ประกอบกับลักษณะทางภูมิศาสตร์ของแต่ละภูมิภาคมีความแตกต่างกัน ดังนั้น ลักษณะของที่อยู่อาศัยของคนไทยในสมัยก่อนจึงมีลักษณะที่ต่างกันไปในแต่ละภูมิภาค เพื่อเป็นการปรับตัวให้เข้ากับสภาพแวดล้อมของแต่ละภูมิภาค

2. ตัวชี้วัดชั้นปี

- ยกตัวอย่างวัฒนธรรม ประเพณี และภูมิปัญญาไทยที่ภาคภูมิใจและควรอนุรักษ์ไว้ (ส 4.3 ป. 2/2)

3. จุดประสงค์การเรียนรู้

1. อธิบายและยกตัวอย่างเรือนไทยของแต่ละภูมิภาคได้ (K, P)
2. เห็นคุณค่าและความสำคัญของการอนุรักษ์เรือนไทย (A, K)

4. การวัดและประเมินผลการเรียนรู้

ด้านความรู้ (K)	ด้านคุณธรรม จริยธรรม และค่านิยม (A)	ด้านทักษะ/กระบวนการ (P)
<ol style="list-style-type: none"> 1. ทดสอบก่อนเรียน 2. ซักถามความรู้เรื่อง ภูมิปัญญาด้านที่อยู่อาศัย 3. ตรวจผลงาน/กิจกรรมเป็น รายบุคคลหรือเป็นกลุ่ม 	<ul style="list-style-type: none"> • ประเมินพฤติกรรมในการทำงานเป็นรายบุคคลในด้าน ความมีวินัย ใฝ่เรียนรู้ ฯลฯ 	<ul style="list-style-type: none"> • ประเมินพฤติกรรมในการทำงานเป็นรายบุคคลและเป็น กลุ่มในด้านการสื่อสาร การคิด การแก้ปัญหา ฯลฯ

5. สาระการเรียนรู้

- ภูมิปัญญาด้านที่อยู่อาศัย

6. แนวทางบูรณาการ

- ภาษาไทย ➡ ฟัง พูด อ่าน และเขียนเกี่ยวกับภูมิปัญญาด้านที่อยู่อาศัย
- ศิลปะ ➡ จัดป้ายนิเทศเกี่ยวกับเรือนไทยในแต่ละภูมิภาค

7. กระบวนการจัดการเรียนรู้

ขั้นที่ 1 นำเข้าสู่บทเรียน

1. ครูแจ้งตัวชี้วัดชั้นปีและจุดประสงค์การเรียนรู้ให้นักเรียนทราบ
2. ครูให้นักเรียนทำแบบทดสอบก่อนเรียน

3. ครูให้นักเรียนดูภาพเรือนไทยแต่ละภาค แล้วถามนักเรียนว่า เคยเห็นหรือรู้จักหรือไม่ ครูให้นักเรียนแสดงความคิดเห็น ครูสรุปเพื่อเชื่อมโยงเข้าสู่เนื้อหาที่จะเรียน

ขั้นที่ 2 กิจกรรมการเรียนรู้

4. ครูสนทนากับนักเรียนเกี่ยวกับเรือนไทยในภาคต่าง ๆ ครูให้ความรู้เพิ่มเติมหรือให้ความรู้เสริม โดยครูนำภาพบ้านของประเทศสมาชิกอาเซียนให้นักเรียนดู แล้วครูสรุปให้นักเรียนฟัง

5. ครูให้นักเรียนแสดงความคิดเห็นว่าเรือนไทยในแต่ละภูมิภาคแตกต่างกันอย่างไร และมีลักษณะเฉพาะตนอย่างไร นักเรียนตอบแล้วครูอธิบายเพิ่มเติม

6. ครูให้นักเรียนทำใบงานที่ 1 เรื่อง เราควรจะอนุรักษ์เรือนไทยไม่ให้สูญหายได้อย่างไร จากนั้นครูให้นักเรียนบันทึกความรู้ที่ได้ลงในแบบบันทึก

7. ในขณะที่นักเรียนปฏิบัติกิจกรรม ครูสังเกตพฤติกรรมในการทำงานและการนำเสนอผลงานของนักเรียนตามแบบประเมินพฤติกรรมในการทำงานเป็นรายบุคคลหรือเป็นกลุ่ม

ขั้นที่ 3 ฝึกฝนผู้เรียน

8. ครูให้นักเรียนจัดป้ายนิเทศเกี่ยวกับเรือนไทยในแต่ละภูมิภาคและวิธีอนุรักษ์ เพื่อเผยแพร่ความรู้

9. ครูให้นักเรียนทำกิจกรรมที่เกี่ยวกับภูมิปัญญาด้านที่อยู่อาศัย และช่วยกันเฉลยคำตอบ (ถ้ามี)

ขั้นที่ 4 นำไปใช้

10. ครูแนะนำให้นักเรียนนำความรู้เรื่อง การอนุรักษ์บ้านเรือนในชุมชน ไปใช้ในชุมชนของตนเอง

ขั้นที่ 5 สรุป

11. ครูและนักเรียนร่วมกันสรุปความรู้เรื่อง ภูมิปัญญาด้านที่อยู่อาศัย โดยให้นักเรียนเขียนเป็นแผนที่ความคิด

8. กิจกรรมเสนอแนะ

ครูให้นักเรียนค้นคว้าเพิ่มเติมเกี่ยวกับเรือนไทยในแต่ละภูมิภาคและหาภาพประกอบ แล้วนำมาเล่าให้เพื่อนฟังในชั้นเรียน

9. สื่อ/แหล่งการเรียนรู้

1. แบบทดสอบก่อนเรียนและหลังเรียน
2. ภาพเรือนไทย
3. ใบงานที่ 1 เรื่อง เราควรจะอนุรักษ์เรือนไทยไม่ให้สูญหายได้อย่างไร
4. หนังสือเรียน รายวิชาพื้นฐาน ประวัติศาสตร์ ป. 2 บริษัท สำนักพิมพ์วัฒนาพานิช จำกัด
5. แบบฝึกทักษะ รายวิชาพื้นฐาน ประวัติศาสตร์ ป. 2 บริษัท สำนักพิมพ์วัฒนาพานิช จำกัด

แผนการจัดการเรียนรู้ที่ 15

ภูมิปัญญาด้านอาหาร

สาระที่ 4 ประวัติศาสตร์

ชั้นประถมศึกษาปีที่ 2

หน่วยการเรียนรู้ที่ 5 ภูมิปัญญาไทย

เวลา 2 ชั่วโมง

1. สาระสำคัญ

อาหารเป็นปัจจัยสำคัญที่ทำให้คนเรารังชีวิตอยู่ได้ ดังนั้นผู้คนในแต่ละภูมิภาคจึงได้นำวัตถุดิบที่มีอยู่ในท้องถิ่นมาแปรรูป ปูองอาหารเพื่อดำรงชีวิต เนื่องจากทรัพยากรในแต่ละภูมิภาคแตกต่างกัน อาหารที่ปรุงแต่งออกมาจึงเป็นเอกลักษณ์เฉพาะถิ่นนั้น ๆ

2. ตัวชี้วัดชั้นปี

- ยกตัวอย่างวัฒนธรรม ประเพณี และภูมิปัญญาไทยที่ภาคภูมิใจและควรอนุรักษ์ไว้

(ส 4.3 ป. 2/1)

3. จุดประสงค์การเรียนรู้

1. อธิบายและยกตัวอย่างอาหารในแต่ละภูมิภาคได้ (K, P)
2. เห็นคุณค่าและความสำคัญของอาหารไทย (A, K)

4. การวัดและประเมินผลการเรียนรู้

ด้านความรู้ (K)	ด้านคุณธรรม จริยธรรม และค่านิยม (A)	ด้านทักษะ/กระบวนการ (P)
1. ซักถามความรู้เรื่อง ภูมิปัญญาด้านอาหาร 2. ตรวจสอบงาน/กิจกรรมเป็น รายบุคคลหรือเป็นกลุ่ม	• ประเมินพฤติกรรมในการ ทำงานเป็นรายบุคคลในด้าน ความมีวินัย ความใฝ่เรียนรู้ ฯลฯ	• ประเมินพฤติกรรมในการ ทำงานเป็นรายบุคคลและเป็น กลุ่มในด้านการสื่อสาร การคิด การแก้ปัญหา ฯลฯ

5. สาระการเรียนรู้

- ภูมิปัญญาด้านอาหาร

6. แนวทางบูรณาการ

- ภาษาไทย ➡ ฟัง พูด อ่าน และเขียนเกี่ยวกับภูมิปัญญาด้านอาหาร
- การงานอาชีพฯ ➡ ประดิษฐ์สมุดภาพเกี่ยวกับอาหารและขนมไทย

7. กระบวนการจัดการเรียนรู้

ขั้นที่ 1 นำเข้าสู่บทเรียน

1. ครูแจ้งตัวชี้วัดชั้นปีและจุดประสงค์การเรียนรู้ให้นักเรียนทราบ
2. ครูให้นักเรียนดูภาพอาหารไทย แล้วให้นักเรียนตอบคำถามว่าเป็นอาหารของภาคใด นักเรียน

ตอบ ครูอธิบายสรุปโยงเข้าสู่เนื้อหาที่จะเรียน

3. ครูให้นักเรียนยกตัวอย่างขนมไทยที่นักเรียนรู้จัก แล้วครูอธิบายว่าเป็นขนมไทยแท้ ๆ หรือไม่

ขั้นที่ 2 กิจกรรมการเรียนรู้

4. ครูอธิบายประเด็นความรู้เรื่อง อาหารไทยและขนมไทย

5. ครูให้นักเรียนทำงานใบงานที่ 2 เรื่อง อาหารไทย และนำมาเสนอหน้าชั้นเรียน จากนั้น

ครูอธิบายให้เห็นว่าอาหารชนิด ๆ นั้นแสดงถึงเอกลักษณ์ของภูมิภาคนั้น ๆ อย่างไร

6. ครูให้นักเรียนแบ่งออกเป็นกลุ่ม กลุ่มละ 4-5 คน หาภาพขนมที่ตนเองชื่นชอบคนละ 3 ภาพแล้วอธิบายว่า ขนมนั้นมีชื่ออะไร เป็นของภูมิภาคใด จากนั้นให้นำมารวบรวมเป็นสมุดภาพ 1 เล่มต่อ 1 กลุ่ม

7. ครูให้ความรู้เพิ่มเติมหรือความรู้เสริมว่า เราสามารถนำแนวคิดเศรษฐกิจพอเพียงที่เน้นถึงความพอประมาณ ความมีเหตุ ความมีภูมิคุ้มกันที่ดีมาปรับใช้ในการดำเนินชีวิตโดยการเรียนรู้จากนักรักที่มียุมาทำให้เกิดประโยชน์ด้วยวิธีการถนอมอาหาร เช่น เนื้อ ปลา หมู นำมาหมักเกลือทำเนื้อเค็ม ปลาเค็ม ไข่เค็ม ผัก ผลไม้ นำมาดอง เพื่อเก็บไว้รับประทานได้นาน เป็นการประหยัดรายจ่ายให้กับครอบครัว และอาหารเหล่านี้สามารถถนอมมาจำหน่ายเพื่อเพิ่มรายได้ให้กับครอบครัวได้อีกทางหนึ่ง

8. ในขณะที่นักเรียนปฏิบัติกิจกรรม ครูสังเกตพฤติกรรมในการทำงานและการนำเสนอผลงานของนักเรียนตามแบบประเมินพฤติกรรมในการทำงานเป็นรายบุคคลหรือเป็นกลุ่ม

ขั้นที่ 3 ฝึกฝนผู้เรียน

9. ครูให้นักเรียนดูภาพอาหารแล้วทายชื่อและภูมิภาค

10. ครูให้นักเรียนดูภาพขนมแล้วทายชื่อ

11. ครูอธิบายให้นักเรียนฟังถึงความแตกต่างของอาหารและขนมแต่ละชนิด

12. ครูให้นักเรียนทำกิจกรรมที่เกี่ยวกับภูมิปัญญาด้านอาหาร และช่วยกันเฉลยคำตอบ (ถ้ามี)

ขั้นที่ 4 นำไปใช้

13. ครูอธิบายเรื่องอาหารที่เรารับประทานในชีวิตประจำวันว่าเป็นอาหารไทยแท้ ๆ หรือไม่

ขั้นที่ 5 สรุป

14. ครูและนักเรียนร่วมกันสรุปความรู้เรื่อง ภูมิปัญญาด้านอาหาร โดยให้นักเรียนเขียนเป็นแผนที่ความคิด

8. กิจกรรมเสนอแนะ

ครูให้สูตรอาหารไทยแบบง่าย ๆ ให้นักเรียนลองกลับไปทำที่บ้าน แล้วสรุปผลส่งครู

9. สื่อ/แหล่งการเรียนรู้

1. ภาพอาหารไทย
2. ใบงานที่ 2 เรื่อง อาหารไทย
3. หนังสือเรียน รายวิชาพื้นฐาน ประวัติศาสตร์ ป. 2 บริษัท สำนักพิมพ์วัฒนาพานิช จำกัด
4. แบบฝึกทักษะ รายวิชาพื้นฐาน ประวัติศาสตร์ ป. 2 บริษัท สำนักพิมพ์วัฒนาพานิช จำกัด

10. บันทึกหลังการจัดการเรียนรู้

1. ความสำเร็จในการจัดการเรียนรู้ _____

แนวทางการพัฒนา _____

2. ปัญหา/อุปสรรคในการจัดการเรียนรู้ _____

แนวทางแก้ไข _____

3. สิ่งที่ไม่ได้ปฏิบัติตามแผน _____

เหตุผล _____

4. การปรับปรุงแผนการจัดการเรียนรู้ _____

ลงชื่อ _____ ผู้สอน

_____ / _____ / _____

แผนการจัดการเรียนรู้ที่ 16

ภูมิปัญญาด้านเครื่องนุ่งห่ม

สาระที่ 4 ประวัติศาสตร์

ชั้นประถมศึกษาปีที่ 2

หน่วยการเรียนรู้ที่ 5 ภูมิปัญญาไทย

เวลา 2 ชั่วโมง

1. สาระสำคัญ

สภาพภูมิอากาศของแต่ละภูมิภาคมีความแตกต่างกัน ผู้คนในแต่ละภูมิภาคจึงคิดค้นเสื้อผ้าที่เหมาะสมกับสภาพภูมิอากาศของท้องถิ่นตนเอง เพื่อความสะดวกสบายในการสวมใส่ และลายผ้าที่ทอโน้นยังบ่งบอกได้ถึงเอกลักษณ์เฉพาะถิ่นอีกด้วย

2. ตัวชี้วัดชั้นปี

- ยกตัวอย่างวัฒนธรรม ประเพณี และภูมิปัญญาไทยที่ภาคภูมิใจและควรอนุรักษ์ไว้

(ส 4.3 ป. 2/2)

3. จุดประสงค์การเรียนรู้

1. อธิบายและยกตัวอย่างเครื่องนุ่งห่มได้ (K, P)
2. เห็นคุณค่าและความสำคัญของผ้าไทย (A, K)

4. การวัดและประเมินผลการเรียนรู้

ด้านความรู้ (K)	ด้านคุณธรรม จริยธรรม และค่านิยม (A)	ด้านทักษะ/กระบวนการ (P)
1. ซักถามความรู้เรื่อง เครื่องนุ่งห่มในแต่ละภูมิภาค 2. ตรวจสอบผลงาน/กิจกรรมเป็น รายบุคคลหรือเป็นกลุ่ม	• ประเมินพฤติกรรมในการทำงานเป็นรายบุคคลในด้าน ความมีวินัย ความใฝ่เรียนรู้ ฯลฯ	• ประเมินพฤติกรรมในการทำงานเป็นรายบุคคลและเป็น กลุ่มในด้านการสื่อสาร การคิด การแก้ปัญหา ฯลฯ

5. สาระการเรียนรู้

- ภูมิปัญญาด้านเครื่องนุ่งห่ม

6. แนวทางบูรณาการ

- ภาษาไทย ➡ ฟัง พูด อ่าน และเขียนเกี่ยวกับภูมิปัญญาด้านเครื่องนุ่งห่ม
- ศิลปะ ➡ จัดป้ายนิเทศเรื่องผ้าไทยในแต่ละภูมิภาค

7. กระบวนการจัดการเรียนรู้

ขั้นที่ 1 นำเข้าสู่บทเรียน

1. ครูแจ้งตัวชี้วัดชั้นปีและจุดประสงค์การเรียนรู้ให้นักเรียนทราบ
2. ครูให้นักเรียนดูภาพผ้าไทยแต่ละภาค แล้วแสดงความคิดเห็นว่าภาพที่เห็นนั้นเป็นผ้าของภูมิภาคใด นักเรียนตอบ ครูอธิบายสรุปโยงเข้าสู่เนื้อหาที่จะเรียน

ขั้นที่ 2 กิจกรรมการเรียนรู้

3. ครูอธิบายประเด็นความรู้เรื่อง ภูมิปัญญาด้านเครื่องนุ่งห่ม
4. ครูให้นักเรียนแบ่งกลุ่ม กลุ่มละ 4–5 คน ค้นคว้าเพิ่มเติมเกี่ยวกับเรื่องผ้าไทยของภาคใดก็ได้ แล้วนำมาสรุปหน้าชั้นเรียน
5. ในขณะที่นักเรียนปฏิบัติกิจกรรม ครูสังเกตพฤติกรรมในการทำงานและการนำเสนอผลงานของนักเรียนตามแบบประเมินพฤติกรรมในการทำงานเป็นรายบุคคลหรือเป็นกลุ่ม

ขั้นที่ 3 ฝึกฝนผู้เรียน

6. ครูให้นักเรียนจัดหมวดหมู่ของเครื่องนุ่งห่มแต่ละภูมิภาค แล้วครูและนักเรียนร่วมกันเฉลย
7. ครูให้นักเรียนทำกิจกรรมที่เกี่ยวกับภูมิปัญญาด้านเครื่องนุ่งห่ม และช่วยกันเฉลยคำตอบ (ถ้ามี)

ขั้นที่ 4 นำไปใช้

8. ครูให้นักเรียนนำเรื่อง ภูมิปัญญาด้านเครื่องนุ่งห่ม ไปบอกเล่าให้ผู้ปกครองฟังและสอบถามว่า ผู้ปกครองมีผ้าไทยหรือไม่ ถ้ามีเป็นของภูมิภาคใด

ขั้นที่ 5 สรุป

9. ครูและนักเรียนร่วมกันสรุปความรู้เรื่อง ภูมิปัญญาด้านเครื่องนุ่งห่ม โดยให้นักเรียนเขียนเป็นแผนที่ความคิด

8. กิจกรรมเสนอแนะ

ครูให้นักเรียนแบ่งกลุ่ม กลุ่มละ 4–6 คน ศึกษาค้นคว้าเพิ่มเติมเกี่ยวกับภูมิปัญญาด้านเครื่องนุ่งห่ม นอกเหนือจากที่ได้เรียนมาแล้ว และนำเสนอหน้าชั้นเรียน

9. สื่อ/แหล่งการเรียนรู้

1. ภาพเครื่องนุ่งห่ม และประเภทผ้าของแต่ละภูมิภาค
2. หนังสือเรียน รายวิชาพื้นฐาน ประวัติศาสตร์ ป. 2 บริษัท สำนักพิมพ์วัฒนาพานิช จำกัด
3. แบบฝึกทักษะ รายวิชาพื้นฐาน ประวัติศาสตร์ ป. 2 บริษัท สำนักพิมพ์วัฒนาพานิช จำกัด

10. บันทึกหลังการจัดการเรียนรู้

1. ความสำเร็จในการจัดการเรียนรู้ _____

แนวทางการพัฒนา _____

2. ปัญหา/อุปสรรคในการจัดการเรียนรู้ _____

แนวทางแก้ไข _____

3. สิ่งที่ไม่ได้ปฏิบัติตามแผน _____

เหตุผล _____

4. การปรับปรุงแผนการจัดการเรียนรู้ _____

ลงชื่อ _____ ผู้สอน

_____ / _____ / _____

แผนการจัดการเรียนรู้ที่ 17

ภูมิปัญญาด้านการรักษาโรค

สาระที่ 4 ประวัติศาสตร์

ชั้นประถมศึกษาปีที่ 2

หน่วยการเรียนรู้ที่ 5 ภูมิปัญญาไทย

เวลา 2 ชั่วโมง

1. สาระสำคัญ

เมื่อคนเราเจ็บป่วย ก็ต้องรักษาร่างกายให้กลับมาแข็งแรงเหมือนเดิม ในสมัยก่อนวิทยาการทางการแพทย์ยังไม่เจริญก้าวหน้าเหมือนอย่างปัจจุบัน บรรพบุรุษของเราจึงได้นำพืชที่หาได้ง่ายบริเวณที่อยู่อาศัยมาประยุกต์และปรับใช้ในการรักษาโรค และเมื่อกาลเวลาผ่านไปเทคนิคทางการแพทย์เจริญมากขึ้น การรักษาแบบโบราณเริ่มลดความนิยมลง แต่ในปัจจุบันการรักษาโรคด้วยแผนโบราณกำลังกลับมาเป็นที่นิยมอีกครั้ง เนื่องจากการรักษาที่ปราศจากสารเคมีและบริสุทธ์ แสดงให้เห็นถึงความสำคัญของภูมิปัญญาที่บรรพบุรุษไทยได้คิดค้นไว้

2. ตัวชี้วัดชั้นปี

- ยกตัวอย่างวัฒนธรรม ประเพณี และภูมิปัญญาไทยที่ภาคภูมิใจและควรอนุรักษ์ไว้

(ส 4.3 ป. 2/2)

3. จุดประสงค์การเรียนรู้

1. อธิบายและยกตัวอย่างภูมิปัญญาด้านการรักษาโรคได้ (K, P)
2. เห็นคุณค่าและความสำคัญของภูมิปัญญาการรักษาโรคแบบไทย (A, K)

4. การวัดและประเมินผลการเรียนรู้

ด้านความรู้ (K)	ด้านคุณธรรม จริยธรรม และค่านิยม (A)	ด้านทักษะ/กระบวนการ (P)
1. ซักถามความรู้เรื่อง ภูมิปัญญาการรักษาโรค 2. ตรวจสอบผลงาน/กิจกรรมเป็น รายบุคคลหรือเป็นกลุ่ม	• ประเมินพฤติกรรมในการทำงานเป็นรายบุคคลในด้าน ความมีวินัย ความใฝ่เรียนรู้ ฯลฯ	• ประเมินพฤติกรรมในการทำงานเป็นรายบุคคลและเป็น กลุ่มในด้านการสื่อสาร การคิด การแก้ปัญหา ฯลฯ

5. สาระการเรียนรู้

- ภูมิปัญญาการรักษาโรค

6. แนวทางบูรณาการ

- ภาษาไทย ➡ ฟัง พูด อ่าน และเขียนเกี่ยวกับภูมิปัญญาการรักษาโรค
- การงานอาชีพ ➡ ประดิษฐ์สมุดภาพเกี่ยวกับการรักษาแบบแผนไทย

7. กระบวนการจัดการเรียนรู้

ขั้นที่ 1 นำเข้าสู่บทเรียน

1. ครูแจ้งตัวชี้วัดชั้นปีและจุดประสงค์การเรียนรู้ให้นักเรียนทราบ
2. ครูให้นักเรียนแสดงความคิดเห็นเกี่ยวกับภูมิปัญญาด้านการรักษาโรคแบบไทย ครูอธิบายสรุปโยงเข้าสู่เนื้อหาที่จะเรียน

ขั้นที่ 2 กิจกรรมการเรียนรู้

3. ครูอธิบายประเด็นความรู้เรื่อง ภูมิปัญญาการรักษาโรค
4. ครูให้นักเรียนแบ่งกลุ่ม กลุ่มละ 4-6 คน ดำรงในท้องถิ่นของตนเองว่ามีพืชสมุนไพรที่เหมาะสมกับการรักษาโรคอะไรบ้าง พร้อมวาดรูปประกอบ จากนั้นบันทึกผลลงในแบบบันทึกความรู้
5. ครูให้แต่ละกลุ่มส่งตัวแทนออกมาเล่าให้เพื่อนกลุ่มอื่นฟัง เพื่อนกลุ่มอื่นซักถามความคิดเห็น เมื่อครบทุกกลุ่มแล้ว ครูอธิบายเพิ่มเติม
6. ในขณะที่นักเรียนปฏิบัติกิจกรรม ครูสังเกตพฤติกรรมในการทำงานและการนำเสนอผลงานของนักเรียนตามแบบประเมินพฤติกรรมในการทำงานเป็นรายบุคคลหรือเป็นกลุ่ม

ขั้นที่ 3 ฝึกฝนผู้เรียน

7. ครูให้นักเรียนทำทำกิจกรรมที่เกี่ยวกับภูมิปัญญาการรักษาโรค และช่วยกันเฉลยคำตอบ (ถ้ามี)

ขั้นที่ 4 นำไปใช้

8. ครูให้นักเรียนแสดงความคิดเห็นว่า เคยได้รับการรักษาด้วยแพทย์แผนไทยหรือไม่ ถ้าเคยรักษาแล้วรู้สึกอย่างไร และมีประโยชน์อย่างไร

ขั้นที่ 5 สรุป

9. ครูและนักเรียนร่วมกันสรุปความรู้เรื่อง ภูมิปัญญาการรักษาโรค โดยให้นักเรียนเขียนเป็นแผนที่ความคิด

8. กิจกรรมเสนอแนะ

ครูให้นักเรียนแบ่งกลุ่ม กลุ่มละ 4-6 คน ศึกษาค้นคว้าเพิ่มเติมเกี่ยวกับภูมิปัญญาการรักษาโรค แล้วทำแผ่นพับเพื่อเผยแพร่ในชุมชน

9. สื่อ/แหล่งการเรียนรู้

1. ภาพการแพทย์แผนไทยแบบต่าง ๆ
2. แบบบันทึกการสำรวจ
3. หนังสือเรียน รายวิชาพื้นฐาน ประวัติศาสตร์ ป. 2 บริษัท สำนักพิมพ์วัฒนาพานิช จำกัด
4. แบบฝึกทักษะ รายวิชาพื้นฐาน ประวัติศาสตร์ ป. 2 บริษัท สำนักพิมพ์วัฒนาพานิช จำกัด

10. บันทึกหลังการจัดการเรียนรู้

1. ความสำเร็จในการจัดการเรียนรู้ _____

แนวทางการพัฒนา _____

2. ปัญหา/อุปสรรคในการจัดการเรียนรู้ _____

แนวทางแก้ไข _____

3. สิ่งที่ไม่ได้ปฏิบัติตามแผน _____

เหตุผล _____

4. การปรับปรุงแผนการจัดการเรียนรู้ _____

ลงชื่อ _____ ผู้สอน

_____ / _____ / _____

แผนการจัดการเรียนรู้ที่ 18

ภูมิปัญญาด้านคุณธรรมและจริยธรรม

สาระที่ 4 ประวัติศาสตร์

ชั้นประถมศึกษาปีที่ 2

หน่วยการเรียนรู้ที่ 5 ภูมิปัญญาไทย

เวลา 2 ชั่วโมง

1. สาระสำคัญ

สังคมของประเทศไทยนั้นเป็นสังคมที่ยึดหลักของพระพุทธศาสนาเป็นหลักในการดำรงชีวิตมาช้านาน วิถีชีวิตของผู้คนจึงมีแต่ความเอื้อเฟื้อเผื่อแผ่ พึ่งพาซึ่งกันและกันโดยไม่มีการแบ่งแยกเชื้อชาติ ศาสนา หรือวัฒนธรรมมาตั้งแต่อดีตจนถึงปัจจุบัน จึงถือได้ว่าสิ่งนี้เป็นภูมิปัญญาด้านคุณธรรมและจริยธรรมของไทยอย่างหนึ่ง ซึ่งควรค่าแก่การรักษาให้อยู่คู่สังคมไทยตลอดไป

2. ตัวชี้วัดชั้นปี

- ยกตัวอย่างวัฒนธรรม ประเพณี และภูมิปัญญาไทยที่ภาคภูมิใจและควรอนุรักษ์ไว้

(ส 4.3 ป. 2/1)

3. จุดประสงค์การเรียนรู้

1. อธิบายและยกตัวอย่างภูมิปัญญาด้านคุณธรรมและจริยธรรมได้ (K, P)
2. เห็นคุณค่าและความสำคัญของภูมิปัญญาด้านคุณธรรมและจริยธรรม (A, K)

4. การวัดและประเมินผลการเรียนรู้

ด้านความรู้ (K)	ด้านคุณธรรม จริยธรรม และค่านิยม (A)	ด้านทักษะ/กระบวนการ (P)
1. ทดสอบหลังเรียน 2. ซักถามความรู้เรื่องภูมิปัญญา ด้านคุณธรรมและจริยธรรม 3. ตรวจสอบผลงาน/กิจกรรมเป็น รายบุคคลหรือเป็นกลุ่ม	• ประเมินพฤติกรรมในการทำงานเป็นรายบุคคลในด้าน ความมีวินัย ความใฝ่เรียนรู้ ฯลฯ	• ประเมินพฤติกรรมในการทำงานเป็นรายบุคคลและเป็น กลุ่มในด้านการสื่อสาร การคิด การแก้ปัญหา ฯลฯ

5. สาระการเรียนรู้

- ภูมิปัญญาด้านคุณธรรมและจริยธรรม

6. แนวทางบูรณาการ

- ภาษาไทย ➡ ฟัง พูด อ่าน และเขียนเกี่ยวกับภูมิปัญญาด้านคุณธรรมและ
จริยธรรม
- ศิลปะ ➡ จัดป้ายนิเทศณรงค์ให้ทุกคนหันทำความดีเพื่อเสริมสร้าง
คุณธรรมและจริยธรรมในตนเอง

7. กระบวนการจัดการเรียนรู้

ขั้นที่ 1 นำเข้าสู่บทเรียน

1. ครูแจ้งตัวชี้วัดชั้นปีและจุดประสงค์การเรียนรู้ให้นักเรียนทราบ
2. ครูให้นักเรียนดูภาพการช่วยเหลือผู้ประสบอุทกภัย การร่วมมือร่วมใจในการสร้างวัด แล้วถามว่าเป็นภูมิปัญญาทางคุณธรรมและจริยธรรมหรือไม่ นักเรียนตอบ ครูอธิบายสรุปโยงเข้าสู่เนื้อหาที่จะเรียน

ขั้นที่ 2 กิจกรรมการเรียนรู้

3. ครูอธิบายประเด็นความรู้เรื่อง ภูมิปัญญาด้านคุณธรรมและจริยธรรม
4. ครูให้นักเรียนแสดงความคิดเห็นว่าอะไรบ้างที่ถือว่าเป็นภูมิปัญญาด้านคุณธรรมและจริยธรรม แล้วนักเรียนเคยทำหรือไม่
5. ครูให้นักเรียนรวบรวมภาพที่แสดงให้เห็นถึงภูมิปัญญาด้านคุณธรรมและจริยธรรม และนำเสนอหน้าชั้นเรียน
6. ในขณะที่นักเรียนปฏิบัติกิจกรรม ครูสังเกตพฤติกรรมในการทำงานและการนำเสนอผลงานของนักเรียนตามแบบประเมินพฤติกรรมในการทำงานเป็นรายบุคคลหรือเป็นกลุ่ม

ขั้นที่ 3 ฝึกฝนผู้เรียน

7. ครูให้นักเรียนทำกิจกรรมที่เกี่ยวกับภูมิปัญญาด้านคุณธรรมและจริยธรรม และช่วยกันเฉลยคำตอบ (ถ้ามี)

ขั้นที่ 4 นำไปใช้

8. ครูแนะนำให้นักเรียนรู้จักถึงข้อดีของการทำความดี การมีคุณธรรมและจริยธรรมในตนเอง และนำไปใช้ในชีวิตประจำวัน

ขั้นที่ 5 สรุป

9. ครูและนักเรียนร่วมกันสรุปความรู้เรื่อง ภูมิปัญญาด้านคุณธรรมและจริยธรรม โดยให้นักเรียนเขียนเป็นแผนที่ความคิด
10. ครูให้นักเรียนทำแบบทดสอบหลังเรียนและช่วยกันเฉลยคำตอบ

8. กิจกรรมเสนอแนะ

ครูให้นักเรียนทุกคนในชั้นเรียนทำป้ายนิเทศณรงค์ให้ทุกคนหมั่นทำความดีเพื่อเสริมสร้างคุณธรรมและจริยธรรม แล้วนำไปเผยแพร่ในโรงเรียน

9. สื่อ/แหล่งการเรียนรู้

1. แบบทดสอบก่อนเรียนและหลังเรียน
2. ภาพการช่วยเหลือผู้ประสบอุทกภัย
3. ภาพการร่วมมือร่วมใจในการสร้างวัด
4. หนังสือเรียน รายวิชาพื้นฐาน ประวัติศาสตร์ ป. 2 บริษัท สำนักพิมพ์วัฒนาพานิช จำกัด
5. แบบฝึกทักษะ รายวิชาพื้นฐาน ประวัติศาสตร์ ป. 2 บริษัท สำนักพิมพ์วัฒนาพานิช จำกัด

10. บันทึกหลังการจัดการเรียนรู้

1. ความสำเร็จในการจัดการเรียนรู้	_____
แนวทางการพัฒนา	_____
2. ปัญหา/อุปสรรคในการจัดการเรียนรู้	_____
แนวทางแก้ไข	_____
3. สิ่งที่ไม่ได้ปฏิบัติตามแผน	_____
เหตุผล	_____
4. การปรับปรุงแผนการจัดการเรียนรู้	_____
ลงชื่อ _____ ผู้สอน	
_____ / _____ / _____	